

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue

Viite: Lausuntopyyntö 4.6.2025 ESAVI/3432/2024

Asia: Padasjoki Laivarannan satama vesitalouslupa muutos ja uusien laitureiden rakentaminen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt lausuntoa Padasjoen kunnan hakemukseen koskien Padasjoen Laivarannan sataman rakenteiden toteuttamista. Hankealue sijaitsee Padasjoen kunnassa Laivarannan satamassa Päijänteen rannalla.

Asia on kuulutettu aiemmin 9.8.-16.9.2024. Asia kuulutetaan uudelleen hakemussuunnitelman muutosten vuoksi. Päivitettyjen hankeasiakirjojen (14.5.2025 Laivarannan venesataman hakemussuunnitelma; Ramboll Oy) mukaan hankkeen tarkoituksena on aallonvaimenninlaitureiden J ja H rakentaminen, huoltolaiturin laajennus, huoltolaiturin rakentaminen laivalaiturin ja nykyisen laiturin välille ja aallomurtajapenkereen länsipuolen ponttonilaiturin siirto 10 m pohjoiseen. Laitureiden pituus on 60,2 metriä sekä kulkusilta laiturille 8 metriä. Aallomurtajapenkereen länsipuolelle rakennettua huoltolaituria jatketaan 27 metriä. Hankkeessa ei muuteta rantaviivaa.

Hankealue sijaitsee Mainiemi-Kullasvuori asemamakaava-alueella. Kaava on hyväksytty 10.5.2001 ja on näin ollen vanhentunut. Asemakaavassa satama-alueella on merkintä LS. Kaavamääräyksen mukaan alueelle saa rakentaa satamapalveluihin liittyviä rakennuksia ja rakenteita, myymälätiloja sekä kalasataman erikseen vaatimia rakennuksia ja rakenteita.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu asiakohdan hankkeesta seuraavaa:

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hankkeelle ei ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Padasjoen satama sijoittuu maakunnallisesti arvokkaalle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle Kirkonkylän kulttuuriympäristö (MARY 2006). Aluekuvauksen mukaan Hietarannan laivalaituri on rakennettu 1900-luvun alussa. Laivaranta toimii nykyään huvivenesatamana. Laivarantaan vievän tien risteyksessä on kirkon lisäksi terveyskeskus, entinen kunnanlääkärin virka-asunto ja vanha kunnantupa-seurakuntatalo. Kirkonkylä on säilyttänyt toiminnallisesti ja ajallisesti kerroksellisen selkeän rakenteensa.

Museo viittaa aiempaan, 12.9.2024 päivättyyn samasta asiasta laatimaansa lausuntoon, jossa todetaan seuraavaa:

Hakemuksen asiakirjoissa ei ole mainintaa satama-alueen sijoittumisesta maakunnallisesti arvokkaalle rakennetun kulttuuriympäristön alueelle, eikä tällöin myöskään vaikutusten arviointia sen osalta ole tehty. Lahden museot ei lähtökohtaisesti vastusta suunnitelmissa esitettyjen rakennelmien toteuttamista, mutta edellyttää, että hankkeessa tehdään vaikutusten arviointi kulttuuriympäristöarvojen osalta. Tilanteesta tulee laatia myös ainakin yksi havainnekuva.

Museo on edellyttänyt aiemmassa lausunnossaan hakemussuunnitelman täydentämistä yllä mainitusti. Padasjoen kunta on vastineessaan 17.3.2025 todennut, ettei hankkeesta tarvitse tehdä kulttuuriympäristöarvojen osalta vaikutusten arviointia, eikä teettää havainnekuvia, vedoten sen kaavanmukaisuuteen. Arvokkaihin kulttuuriympäristöihin liittyvissä hankkeissa on museoviranomaisen tehtävä arvioida vaikutuksia kulttuuriympäristöön. Koska alueella voimassa oleva asemakaava on vanhentunut, on maisema-alueen tai rakennettuun kulttuuriympäristön arvojen riittävä huomioiminen ainoastaan kaava-aineiston perusteella mahdotonta. Tämän vuoksi tulee hankkeen lupaprosessin yhteydessä arvioida vaikutukset kulttuuriympäristöön siitä huolimatta, että hanke on asemakaavan mukainen. Arvion tulee arvioida perustua hankkeen luonteeseen sopiviin dokumentteihin, esimerkiksi julkisivupiirustuksiin, havainnekuviin ja kirjalliseen selostukseen. Museon aiemmassa lausunnossaan (12.9.2024) esittämiä täydennysvaatimuksia ei ole päivitettyssä hakemussuunnitelmassa huomioitu.

Museo ei vastusta hanketta, mutta toistaa aiemmassa lausunnossa edellyttämänsä täydennysvaatimukset:

- Hankkeen vaikutuksia kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tulee hakemuksen asiakirjoissa avata. Lisäksi tulee laatia ainakin yksi havainnekuva.

Lahden museoilla ei ole muuta huomautettavaa hakemukseen.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Esko Tikkala

rakennustutkija Sanni Hujanen

LAHDEN MUSEOT

Lahti City Museums

Lausunto

D/2653/12.03.02.03/2025

23.6.2025

Alueellinen vastuumuseo

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus